

ЕВРОПЕЙСКА
СМЕТНА
ПАЛАТА

BG

Реч

Люксембург, 4 октомври 2018 г.

Реч на г-н Клаус-Хайнер Лене — председател на Европейската сметна палата

**Представяне на Годишния доклад на Европейската сметна палата за 2017 г.
пред Комисията по бюджетен контрол на Европейския парламент**

Страсбург, 4 октомври 2018 г.

В случай на различия,
предимство има устното изложение на речта.

ECA Press

Mark Rogerson – Говорител

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – Служител в пресслужбата

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA eca.europa.eu

Г-жо председател, г-жо докладчик, уважаеми членове, г-н комисар, дами и господа,

Като бивш член на Европейския парламент зная, че сте много натоварени в настоящия момент. Не само е налице значителен обем законодателна дейност, но с приближаването на следващите избори за Европейски парламент Вашата институция служи и като форум на високо равнище за дебата за бъдещето на Европа — както видяхме вчера при посещението на министър-председателя на Естония.

Това е още една причина аз, като председател на Европейската сметна палата, да бъда благодарен на Комисията по бюджетен контрол, че отдели време да обсъди Годишния доклад на ЕСП за финансовата 2017 г.

Г-н Лазару — членът на ЕСП, отговарящ за Годишния доклад, членовете, отговарящи за всяка една от десетте глави на доклада, и разбира се — одиторите на ЕСП, положиха значителни усилия да представят на Парламента нашата оценка за състоянието на финансовото управление на ЕС през 2017 г. Това ще стартира началото на процедурата по освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета, последната за настоящия Парламент.

Също така бих искал да благодаря на Европейската комисия, представена тук от комисаря Йотингер, за съдействието му като основен одитиран обект. Кулминацията на одитния процес на Сметната палата е така наречената „съгласувателна“ процедура, в която в действителност ние не сме противници. Сметната палата често е критична и понякога упорита, но надявам се че винаги сме били справедливи и готови да изслушаме разумни обяснения, каквито Комисията често ни предоставя, и които сами можете да прочетете в графата до нашите констатации.

Дами и господа,

Както и в предходни години, през 2017 г. достигнахме до заключението, че отчетите на ЕС дават точна и вярна представа за неговото финансово състояние. Подобно на миналата година ЕСП формулира становище с резерви, а не отрицателно становище, относно редовността на плащанията, свързани с отчетите за 2017 г.

С други думи, значителна част от проверените от ЕСП разходи за 2017 г. не са засегнати от съществено ниво на грешки — например разходите въз основа на права за плащания¹, т.е. програми, при които бенефициентите получават плащания, ако изпълняват определени условия. Става въпрос за плащания за студенти по програма „Еразъм“, преки помощи за земеделските стопани, бюджетна подкрепа за трети страни и заплатите на служителите на ЕС. Тези плащания, свързани права на плащане, представляват повече от половината плащания от бюджета на ЕС през 2017 г.

Освен това продължава да намалява нивото на нередностите в разходите на ЕС. Изчисленият процент грешки при плащанията през 2017 г. е 2,4 %, спрямо 3,1 % през 2016 г. и 3,8 % през 2015 г. Това показва, че финансовото управление на ЕС определено е насочено в правилната посока, като заслугата за това е преди всичко на постоянните усилия на Комисията и държавите членки.

Мисля, че ние като одитори трябва не само да носим лоши вести, но също така да подчертаваме добрите практики, когато ги открием. Затова искам да изтъкна като положителен пример заключението на Сметната

¹ с изключение на някои схеми за развитие на селските райони

палата, че преките плащания в рамките на Европейския фонд за гарантиране на земеделното — които са голяма част от разходите по тази функция от МФР — не са съществено засегнати от грешки.

И все пак трябва да спомена, че остават някои проблеми. Ще подкрепя думите си с три примера — един от друга област на разходи за земеделие, един от политиката на сближаване и един от областта на научните изследвания.

Установихме случай, при който един земеделски стопанин е получил финансова агроекологична помощ за засаждане на така наречените междинни култури. В действителност не са били засадени такива култури, нито са били водени регистри за насажденията и напояването. В резултат от нашето посещение националната разплащателна агенция е стартирала процедура за възстановяване на помощта.

В друг случай установихме, че бенефициент е завишил непреките разходи за един проект в областта на сближаването. Всъщност тези разходи на практика представляват общи разходи, извършени в седалището на института, и не са били свързани с конкретния субект, който е изпълнявал проекта. Сметохме за недопустими всички разходи, които не са били пряко свързани с въпросния проект.

В трети случай МСП, участвало в изследователски проект, е завишило отработените часове по проекта и е използвало неправилен метод за тяхното изчисляване. Нещо повече, декларираните служители всъщност са били служители на свързано дружество, което не е страна по договора за безвъзмездна финансова помощ. Поради тези причини ЕСП счете всички тези разходи за недопустими.

Искам да подчертая, че често съществува достатъчно информация, за да се предотвратят — или да се открият и коригират — значителна част от грешките. Ако Комисията и националните органи бяха използвали тази информация, още по-голям дял от бюджета щеше да бъде под прага на същественост на ЕСП и на самата Комисия.

Но не можем да спрем до тук. Системите за управление и контрол са се подобрили и сега Сметната палата има възможност да преразгледа начина, по който тези подобрения ни предоставят одитни доказателства.

За 2017 г. приложихме за пръв път изменен подход за областта на икономическото, социалното и териториалното сближаване. Основната промяна е, че повторно проверихме и изпълнихме проверки и контроли, които преди това вече са били направени от отговорните за разходите органи. Този нов одитен подход взема под внимание важните промени в нормативната база, приета през 2013 г. от Парламента и Съвета. В резултат на това понастоящем ЕСП одитира декларираните разходи, за които държавите членки и Комисията вече са приложили своите финансови корекции за установените от тях нередности. Следователно, констатациите на Сметната палата показват по-ясно продължаващите проблеми, както на ниво Европейска комисия, така и в държавите членки, и ни дават възможност да предоставяме на Парламента информация с по-добро качество.

През следващите години ЕСП ще разширява обхвата на този проект към други разходни области, когато са изпълнени необходимите условия за това.

Ще трябва също така да насочим вниманието и ресурсите си върху оценката на това до каква степен Европейският съюз постига резултати за своите граждани. Не е достатъчно просто да знаем, че средствата са били изразходвани правилно, необходимо е да знаем дали са били употребени разумно.

Позволете ми да ви дам друг пример от областта на външната дейност: при посетен от нас проект установихме, че една международна организация е изразходила над 280 000 евро за транспорт на урни и бюлетини, които са на стойност 150 000 евро. Въпреки че това действително е бил чувствителен и спешен случай, отнасящ се до избори в трета страна, трудно е да се обясни на гражданите на ЕС, че използваме техните финанси по такъв начин.

Дами и господа,

В един от нашите последни специални доклади установихме, че няколко държави членки се затрудняват да използват ресурсите от европейските структурни и инвестиционни фондове. В тази връзка ще бъдем благодарни на Комисията, ако предложи редица мерки за следващия финансов период, които биха могли да допринесат за по-добро усвояване на средствата за сближаване. Част от решението е във вашите ръце като членове на Европейския парламент — навременно приемане на новата МФР и свързаните с нея многогодишни финансови програми.

Същевременно бюджетът на ЕС продължава да оказва значителен натиск поради размера на плащанията, които ЕС се е ангажирал да направи през следващите години.

В резултат на комбинацията от високо ниво поети задължения и ниско ниво извършени плащания неизпълнените бюджетни задължения са достигнали ново рекордно ниво от 267,3 млрд. евро, а нашите прогнози сочат, че неизпълнените бюджетни задължения ще се увеличат още повече до края на 2020 г. Според нас това следва да бъде приоритет на следващата многогодишна финансова рамка.

Европейската сметна палата несъмнено не желае да се намесва в спора между нетните платци, които ще кажат „да се намалят поетите задължения“, и нетните получатели, които ще отправят искане „да се направи повече“. Бихме искали обаче да изтъкнем факта, че нарастването на неизпълнените поети задължения ще доведе до закъснение на резултатите от финансовите програми, които обсъждате сега като законодатели.

Дами и господа,

Общият бюджет на ЕС е не повече от около 1 % от брутния национален доход на ЕС.

Следователно, въпреки че е важно бюджетът на ЕС да бъде използван ефективно, трябва същевременно да сме реалисти по отношение на това, какво може да се постигне с поверените ни средства. Ако създаваме очаквания за цели, които не могат да бъдат постигнати, губим доверието на нашите граждани. Според нас заключението е ясно — ЕС не трябва да прави обещания, които не може да изпълни. Трябва всеки ден да показваме, че правомощията на ЕС се използват по-ефективно на ниво ЕС, отколкото на нивото на държавите членки.

И последно, преди да приключа. Ние, одиторите, имаме репутация на хора, гледащи назад в миналото. Но нека тази година да си позволим да погледнем и напред в бъдещето. През следващите седмици можете да очаквате от нас няколко становища по различни предложения, свързани с финансите на Европейския съюз в периода 2021—2027 г.

Парламентът и Съветът са изправени пред избор по редица важни въпроси. Специално приветстваме факта, че по отношение на всички тях Комисията е предложила да се добави гъвкавост, която в голяма степен липсва в настоящата МФР — това е стъпка в правилната посока.

Уважаеми дами и господа, като чертаем път за бъдещето на ЕС в един все по-несигурен свят, нека да направим така, че решенията ни да стъпват на здрава финансова основа.

Нека да покажем на гражданите на ЕС, че можем да изпълним своите обещания — ефикасно и по-начин, който наистина да има значение.

Благодаря ви за вниманието. Ще се радвам да обсъдим нашите становища по темата.